

DSBCA07 - DĚJINY STAROVĚKÉHO ŘECKA II - SEMINÁŘ

5. hodina, Alexandr – další prameny, Ptolemaiovci

ALEXANDR

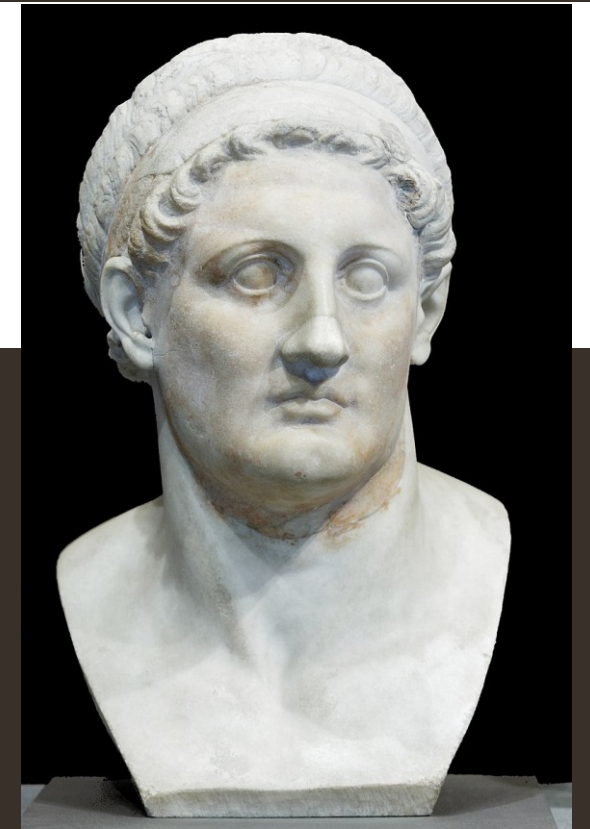
- Prameny z doby vlastního tažení, od očitých svědků jsou ztraceny
- Kallisthenés – popis tažení do vlastní smrti (obviněn ze spiknutí, umírá ve vězení (327 pnl), příbuzný Aristotela, kritika přejímání východních zvyků
- Ptolemaios I. – citován Arriánem, považován za důvěryhodný pramen
- Nearchos – námořní velitel, výprava podél pobřeží od Indu do Babylónu
- Aristobúlos z Kassandreie – architekt, přítel Alexandra, obnova hrobky Kýra v Pasargadách
- Onésikritos – kormidelník Alexandra, kritika od pozdějších autorů, smyšlené, přehnané příběhy
- Kleitarchos – nebyl osobně na tažení, na dvoře Ptolemaia, přehnaný styl

ALEXANDR

- Arriános – *Anabasis*, (Ptolemaios, Aristobúlos, Nearchos)
- Diodóros – 17. kniha, (Kleitarchos)
- Plútarchos – životopis Alexandra + *O odvaze Alexandra*, (Aristobúlos, Kleitarchos)
- Curtius Rufus – *Historiae Alexandri Magni*, 8 knih dochovaných, (Kleitarchos, Tímagenés)
- Justin – epitomé z díla Pompeia Troga, knihy 11 a 12

PTOLEMAIOVCI

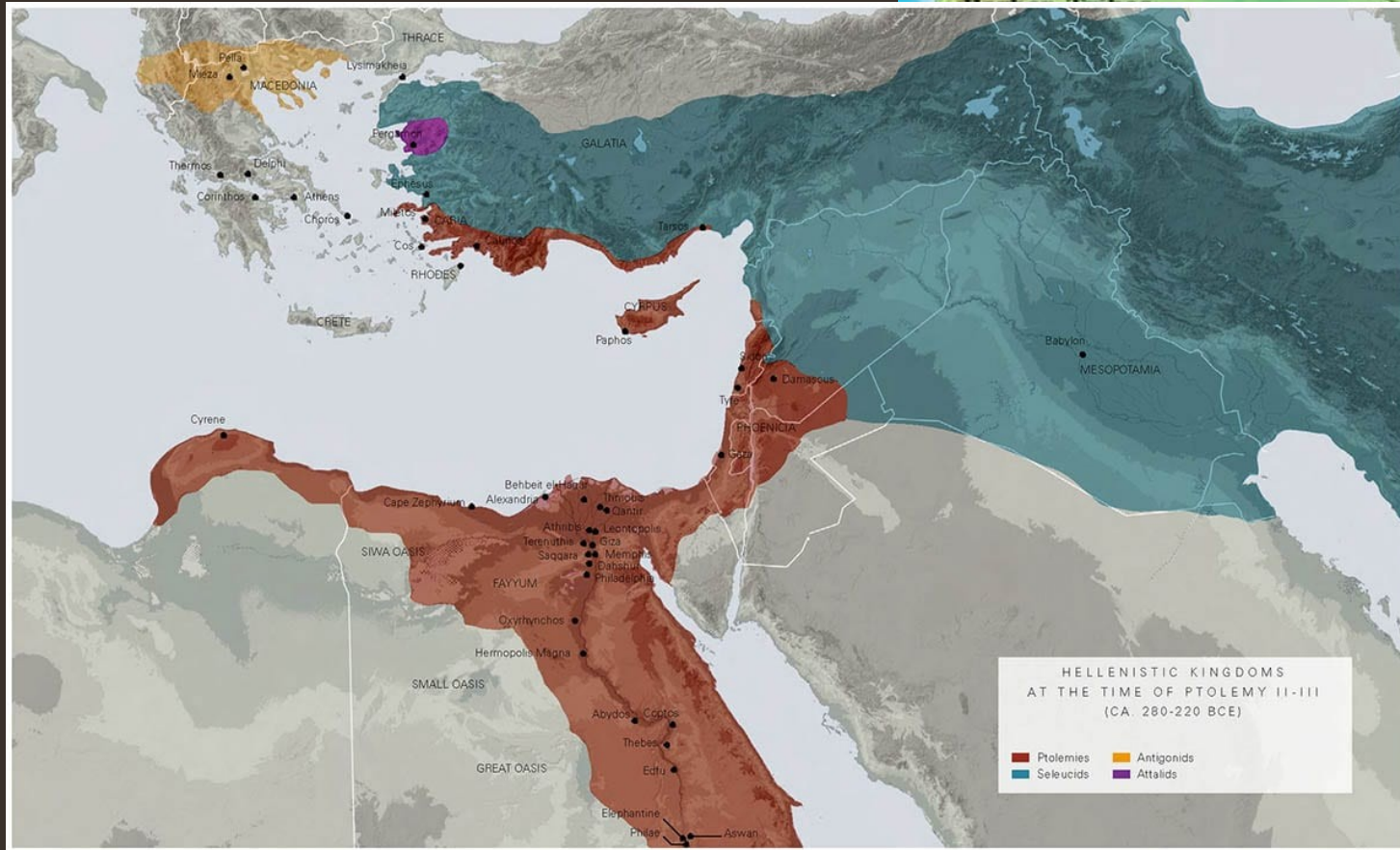
- Ptolemaios I. Sótér
- Otec Lagos, matka Arsinoé (příbuzný Alexandra – smyšlené)
- Osobní strážce, přítel Alexandra
- Správce Egypta
- Ukradení Alexandrova těla
- 323 správce Egypta
- Válka s Perdikkem, Antigonem
- 305 pnl prohlášen za krále (faraon)
- Poslední egyptská dynastie
- Hlavní město Alexandrie
- Do roku 30 pnl

PTOLEMAIOVCI

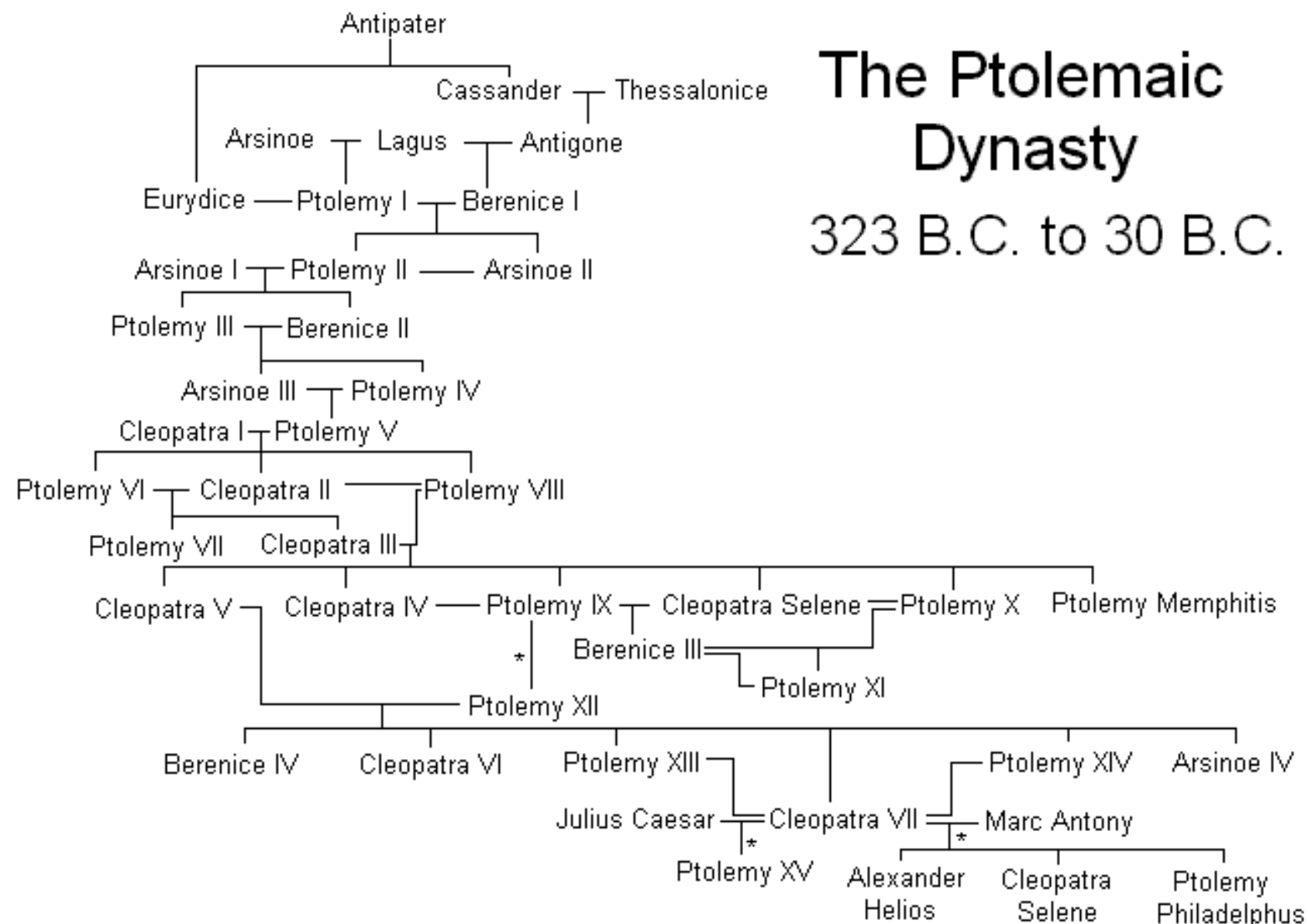
- Ptolemaios I.
- Manželka Eurydiké (dcera Antipatra) – syn Ptolemaios II. Keraunos, Meleagros (oba později králové Makedonie), Bereníké – syn Ptolemaios II. Filadelfos, dcera Arsinoé II.
- Zapojení do bojů diadochů – zisk Kypru, části Sýrie, Judea, jižní pobřeží Malé Asie, Kyrenaika, pomoc Rhodu
- Nevyřešená otázka jižní Sýrie
- Založení Múseia, knihovny v Alexandrii (dostavěna za Ptolemaia II.)
- Umírá 282 pnl, Ptolemaios II. Filadelfos již spoluvládce

PTOLEMAIOVCI

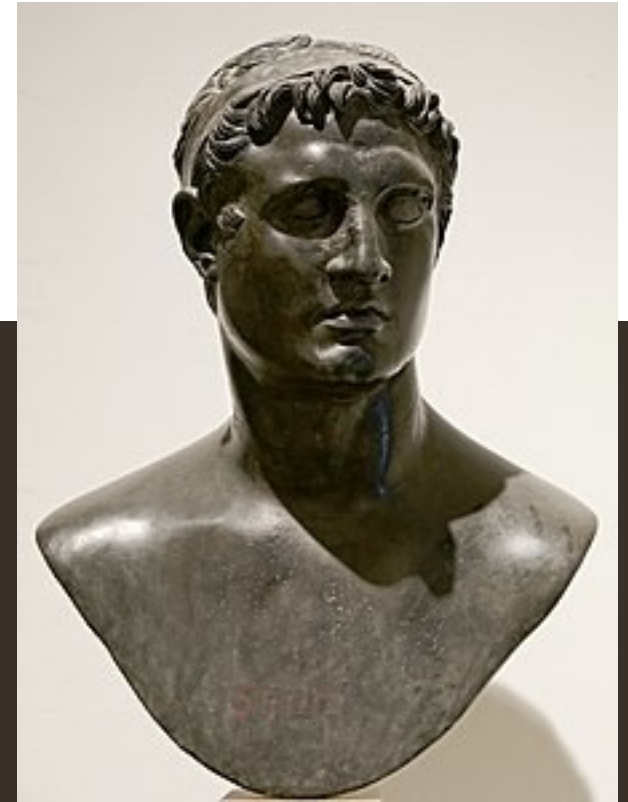
The Ptolemaic Dynasty

323 B.C. to 30 B.C.

* Illegitimate children

- Ptolemaios II. Filadelfos
- Dostavění Múseia
- Oženil se s vlastní sestrou (Arsinoé II.)
- První syrská válka x Antiochos I.
- Zisk Kárie, Kilíkie, Iónie
- Tažení do Núbie
- Odpadnutí Kyrenaiky (Magás)
- Druhá syrská válka x Antiochos II., Antigonos II.
- Ztráta části území, sňatek Antiocha II. a Bereníky (dcera Ptolemaia II.)

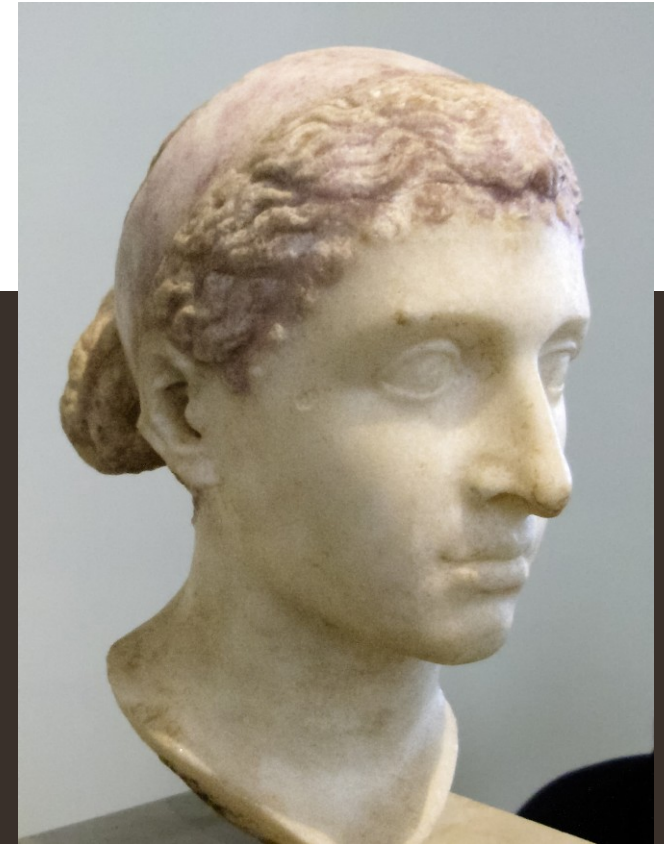
- Ptolemaios II.
- Obnova kanálu mezi Rudým mořem a Nilem
- Ptolemaia
- Zakládání měst na pobřeží Rudého moře (Bereníké)
- Umírá 246 pnl
- Ptolemaios III. Euergetés
- Třetí syrská válka x Seleukos II., spor o trůn v Seleukovské říši
- Největší územní rozsah, vrchol moci
- Zisk rozsáhlých území (Seleukeia Pieria), podpora Antiocha Hieraka, Achajského spolku, Sparty, bitva u Andru (porážka od Antigona II.)
- Serápeion
- Umírá 222 pnl

- Postupný úpadek moci
- Ptolemaios IV. Filopatór (222–204 pnl)
- Čtvrtá syrská válka x Antiochos III., bitva u Rafie, nepokoje v Alexandrii (Kleomenés III.)
- Vliv dvořanů (Sósibios, Agathoklés), vraždy v rodině
- Vzpouřa Egypťanů (Horvennefer/Aronnófris→Anchvennefer/Chaonnófris)
- Ptolemaios V. Epifanés (204–180 pnl)
- Pátá syrská válka, ztráta území v Malé Asii, Sýrie a Palestiny
- Porážka rebelů v Egyptě
- Zvětšující se vliv dvořanů
- Manželka Kleopatra Sýra (dcera Antiocha III.)
- Otráven 180 pnl

- Ptolemaios VI. Filométór (181–145 pnl)
- Šestá syrská válka, vliv Říma, „vítězství“ nad Antiochem IV.
- Pokračující úpadek, sourozenci spoluvládci (Kleopatra II. a Ptolemaios VIII. Fyskón)
- Na čas vyhnán z Egypta mladším bratrem, další vzpoura Egyptanů
- Porážka Seleukovců, Ptolemaios umírá v bitvě (145 pnl)
- Série občanských válek, střídání králů, vraždy, intriky
- Římané získávají Kypr (Ptolemaios z Kypru) a Kyrenaiku (Ptolemaios Apión)
- Ptolemaios XII. Neos Dionýsos (Aulétés)
- 80–51 pnl vláda, na tři roky vyhnán

- Ptolemaios XIII. Theos Filopatór a Kleopatra VII. Filopatór
- Spoluvládci (+ Ptolemaios XIV., Arsinoé IV.)
- Regent Potheinos (+Achillás, Theodotos z Chiu)
- Válka, Kleopatra vyhnána z Alexandrie
- Příchod Pompeia, Caesara
- Boje v Alexandrii
- Ptolemaios XIII. se utopil v Nilu
- Kleopatra vládne do roku 30 pnl (spolu s Caesarionem)
- Egypt římská provincie

PTOLEMAIOVCI

- Králové
- Navenek jako Řekové, dovnitř jako Egyptané
- Králové jsou bohové
- Kult vládců
- Kult Alexandra Velikého
- Založení slavnosti Ptolemaia
- Sepsání egyptských dějin - Manetho
- Podpora umění, vědy, chrámů, kněží
- Knihovna v Alexandrii, Múseion

- Knihovna, Múseion
- Aktivní snaha získat spisy
- Opisování děl
- Akademická instituce
- Ptolemaios I., Ptolemaios II.
- Postupný úpadek
- Poničena roku 47 pnl, zničena 272 nl
- Serápeion – zničeno 391 nl
- Kallimachos, Apollónios Rhodský, Aristarchos ze Samothrákie, Démétrios Faléřský, Eratosthenés z Kyrény, Aristofanés z Byzantia, Archimédés ze Syrákús (?)

PTOLEMAIOVCI

- Kult vládců a Alexandra
- Roky se pojmenovávají podle hlavního kněze
- Sarápis (Serápis)
- Synkretické božstvo (Osíris, Ápis + Zeus, Dionýsos, Hádés)
- Léčitelství, úroda, podsvětí
- Podpora egyptského náboženství
- Stavba chrámů, kněží dosahují vysokých funkcí
- Ptolemaiovské výnosy/dekreta – trilingvní nápisy

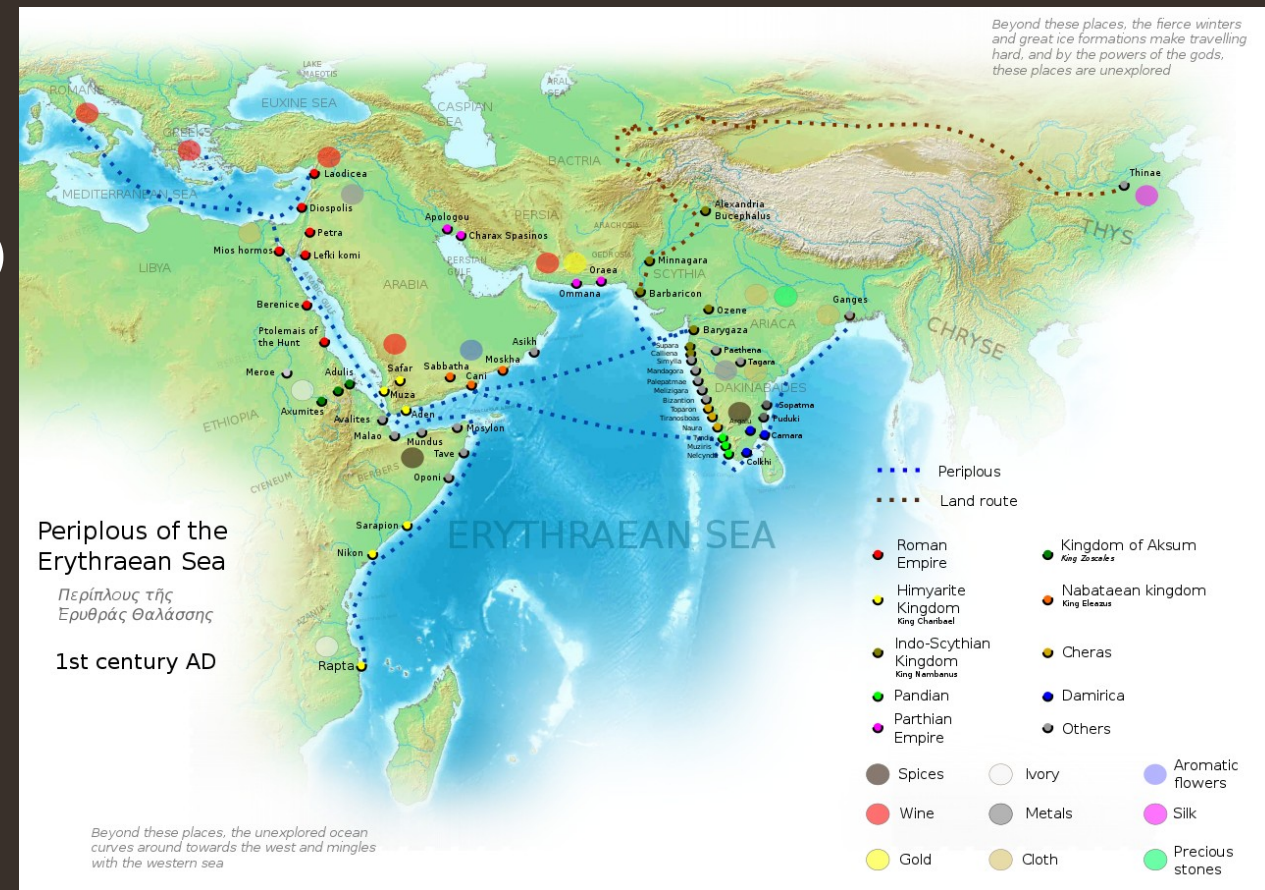

- Serápeion
- Chrám Montua
- Chrám Chonsua
- Chrám na ostrově Filé
- Chrám v Edfu
- Chrám v Kom Ombo

PTOLEMAIOVCI

- Zakládání měst
- Před příchodem Alexandra – Naukratis
- Alexandria, Ptolemais v Egyptě
- Bereníké, Myos Hormos (obchod s Indií)

- Armáda
- Profesionální armáda i odvedenci, žoldnéři
- Řekové, Makedonci, Thrákové, Libyjci, Egypťané + další
- V armádě organizovaní podle původu/vybavení
- Řekové velitelé, vyšší pozice v armádě
- Později větší podíl Egypťanů (*machimoi*)
- Vojáci dostávají půdu, klérúchie

- Společnost
- Řekové, Makedonci vládnoucí vrstva
- Egyptská nobilita, kněží
- Vojáci s přiděly půdy
- Půda chrámů/státu/nobility
- Zemědělci
- Egypťané se znalostí řečtiny → vyšší pozice

- Administrativa
- Řekové v úřadech, Egypťané doplňují nutné pozice
- Dva zákoníky – řecky a egyptsky
- Správa – Zénón z Kaunu, dochované papyry
- Dělení země na nomy (tradičně 42, reálně méně - 36)
- *Nomarchés, oikonomos, basilikos grammateus*
- *Dioikétés* – hlavní výběrčí daní v Alexandrii

- Bingen, J. 2007. *Hellenistic Egypt: Monarchy, Society, Economy, Culture* (R. Bagnall, Ed.). Edinburgh: Edinburgh University Press, 2007.
- Christensen, T., Thompson, D., & Vandorpe, K. (Eds.). *Land and Taxes in Ptolemaic Egypt: An Edition, Translation and Commentary for the Edfu Land Survey (P. Haun. IV 70)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2017.
- Fischer-Bovet, Christelle. *Army and Society in Ptolemaic Egypt*. Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
- Fischer-Bovet, C., & Von Reden, S. (Eds.). *Comparing the Ptolemaic and Seleucid Empires: Integration, Communication, and Resistance*. Cambridge: Cambridge University Press, 2021.
- Hölbl, Günther. *A History of the Ptolemaic Empire*. New York: Routledge, 2001.
- Manning, J. 2003. *Land and Power in Ptolemaic Egypt: The Structure of Land Tenure*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- Monson, A. *From the Ptolemies to the Romans: Political and Economic Change in Egypt*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.